

Att integrera
mänskliga faktorer
i det europeiska
järnvägsarbetet

Säkerhetsstyrningssystem

Att integrera mänskliga faktorer i det europeiska järnvägsarbetet

Vad är mänskliga faktorer?

Mänskliga faktorer handlar om att skapa förutsättningar för att människor ska kunna arbeta på bästa möjliga sätt för att uppnå säkerhet, välbefinnande och effektivitet på arbetsplatsen.

Det innebär att man betraktar arbetsmiljön ur ett mänskligt perspektiv och ser till hela systemet och hur det påverkar människors sätt att agera och interagera med järnvägen.

Mänskliga faktorer fokuserar på kopplingen mellan användaren, utrustningen och deras miljöer.

Varför är mänskliga faktorer viktiga?

Mänskliga faktorer får allt större betydelse i moderna komplexa och säkerhetsstyrningssystem.

Till och med när processer automatiseras, vilket ofta görs för att minska risken för mänskliga fel, är människor centrala för de europeiska järnvägarna.

Det är människan som står i centrum för detta tekniska, sociala och organisatoriska system och som avgör om det ska lyckas eller misslyckas.

Individen står i centrum i det sociotekniska systemet. (Publiceras med tillstånd av RSSB)

Säkerhetsstyrningssystem (SLS)

Järnvägarna står inför stora utmaningar inom den närmaste framtiden.

Det europeiska trafikstyrningssystemet för tåg (ERTMS) kommer att kraftigt förändra arbetet för tågförare och trafikledare. Automatiseringen av arbetsuppgifter går allt snabbare och ökar behovet av utbildning för ny kompetens. Äldre arbetstagare

går i pension och det finns ett behov av att behålla kompetens och utbilda en ny generation som kommer att arbeta med den nya tekniken.

En säker och effektiv drift av de europeiska järnvägarna är beroende av de människor som arbetar på olika nivåer i systemet. Merparten av processerna i säkerhetsstyrningssystem kommer att påverka arbetsförhållandena och arbetsmiljön för järnvägsarbetarna. Det är därför viktigt att kunskapen om och metoder som avser mänskliga faktorer integreras i systemet. Den grundläggande principen om utformning inriktad på människor och medarbetarnas deltagande bör införas i alla processer under hela systemets livslängd.

Fördelarna med att integrera mänskliga faktorer i säkerhetsledningssystem är :

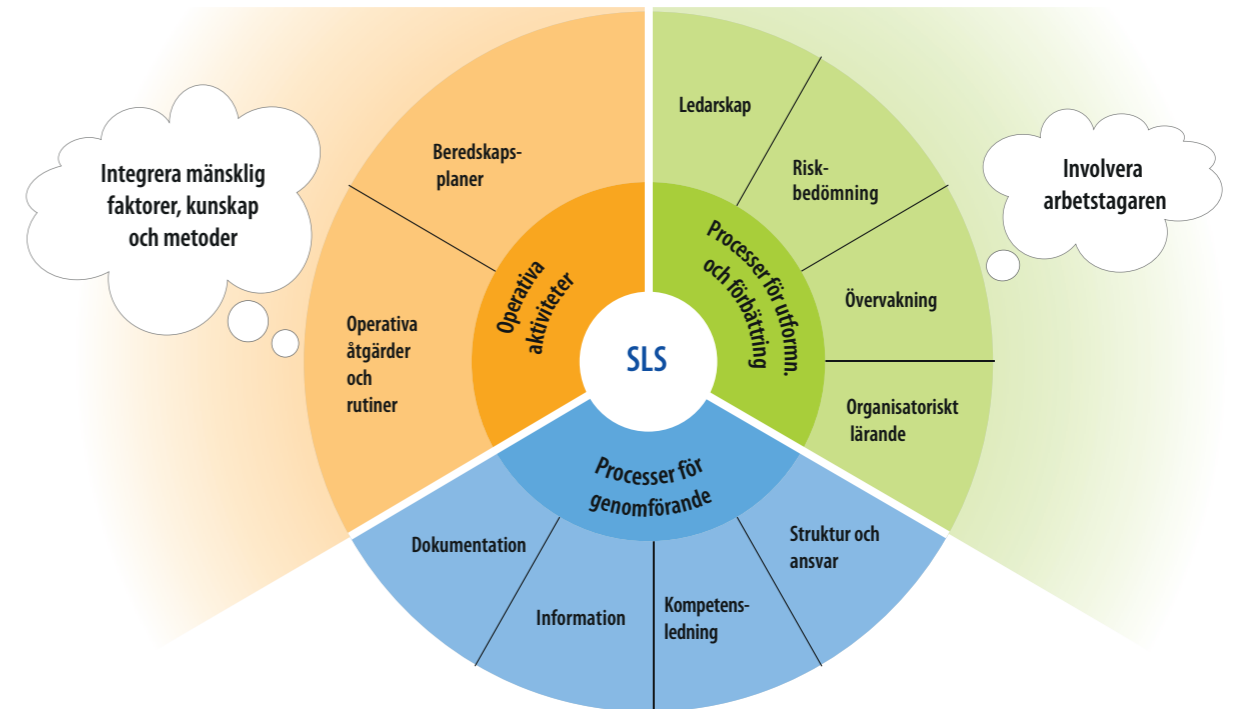
- ökad säkerhet, hälsa och tillfredsställelse,
- effektivitet.

© European Union Agency for Railways

Säkerhetsstyrningssystem (SLS):

Förändringsledning... riskbedömning... kompetensledning...

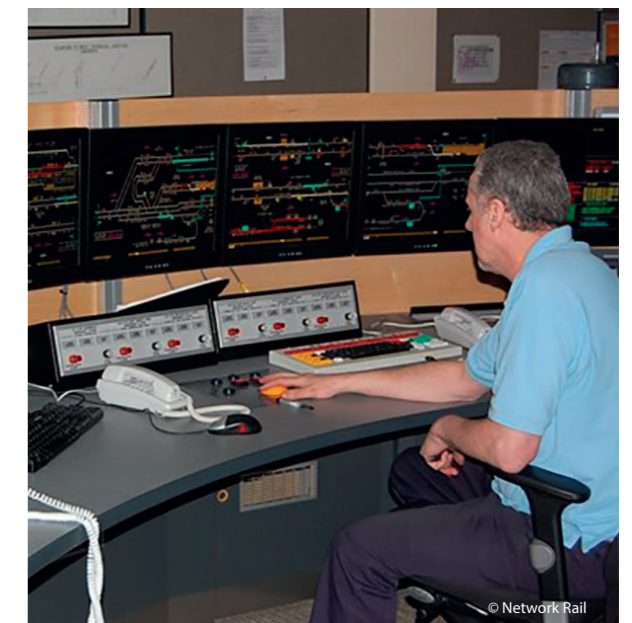
Säkerhetsmyndigheten i respektive medlemsstat ska bedöma järnvägsbolagets och infrastrukturförvaltarens säkerhetsledningssystem innan den utfärdar säkerhetsstyrningssystem eller säkerhetstillstånd.

Genom sin tillsyn identifierar myndigheten centrala operativa risker och tittar på hur järnvägsbolaget eller infrastrukturförvaltaren hanterar dessa risker. Några exempel: utbildning av förare för att förhindra missade stoppsignaler, rutiner för att ingen ska köra påverkad av alkohol eller droger, och bra system för byte för att minska trötthet.

Säkerhetsstyrningssystemet är bara ett verktyg. Hela organisationen måste ha samma övertygelse, värderingar och agerande för att arbetet på järnvägarna ska ske säkert – den måste ha en säkerhetskultur.

"En stark säkerhetskultur anses generellt vara en förutsättning för ett välfungerande säkerhetsstyrningssystem. Ibland sägs det att det går att ha en god säkerhetskultur utan ett formellt säkerhetsledningssystem, men det går inte att ha ett effektivt säkerhetsledningssystem utan en god säkerhetskultur."(1)

En säkerhetskultur växer och utvecklas om det finns en stark ledning, aktivt medarbetarengagemang samt stark tillit och samarbete på alla nivåer inom organisationen.

© Network Rail

(1) EASA:S RAMVERK FÖR SÄKERHETSKULTUR FÖR ECASST SMS-WG.

European Union Agency for Railways

120 rue Marc Lefrancq
BP 20392
FR-59307 Valenciennes Cedex
Tel. +33 (0)327 09 65 00

era.europa.eu
Twitter @ERA_railways

Efter att den tekniska pelaren i EU:s fjärde järnvägspaket (förordning 2016/796) trätt i kraft ersätter och efterträder Europeiska unionens järnvägsbyrå Europeiska järnvägsbyrån. Namnbytet kräver också en ny logotyp för byrån. "Byrån" avser från och med nu Europeiska unionens järnvägsbyrå. Beroende på sammanhanget avser dock vissa delar av denna broschyr fortfarande den tidigare Europeiska järnvägsbyrå.

Mer information finns här:

- <http://www.era.europa.eu/tools/sms/>
- <http://www.hse.gov.uk/humanfactors/>
- <http://www.sparkrail.org/Pages/HumanFactors.aspx>
- <http://www.vbg.de/>

Läs även övriga foldrar om att integrera mänskliga faktorer i det europeiska järnvägsarbetet:

- Utredning av incidenter och olyckor
 - Information för järnvägsarbetare
- Sök efter "Human Factors" på www.era.europa.eu

Making the railway system work better for society.
era.europa.eu

Publications Office

Varken byrån eller någon som agerar på byråns vägnar ansvarar för hur följande information kan komma att användas.

Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2016

© European Union Agency for Railways, 2016

Återgivning är tillåten med angivande av källan. För all användning eller återgivning av enskilda foton måste tillstånd sökas direkt hos upphovsrättsinnehavarna.

TR-01-16-692-EN-D • ISBN 978-92-9205-099-3 • doi:10.2821/078705

Printed in Luxembourg on recycled paper